Бишкек шаары

Биринчи май району

№27 жалпы билим берүүчү орто мектеби

Мамлекеттик тил усулдук бирикмеси

Кептик тема: Ар бир кесип ардактуу

Грамматикалык материал: -чы мүчөсү

Класс: 5 б

Болотканова Чынара Жаныбековна

2019-2020- окуу жылы

5- Б класс.Кыргыз тили.

Өткөрүүчү күнү: 20 ноябрь 2019-жылы.

Мугалим: **Болотканова Ч.Ж.**

Сабактын кептик темасы: **Ар бир кесип ардактуу.**

Грамматика: **Кесипти билдирүүчү –чы мүчөсү**.

Сабактын максаты: Тилдик:” Ар бир кесип ардактуу ”текстиндеги жаңы лексиканы өздөштүрүшөт.Кесипти билдирүүчү –чы мүчөсүн туура улаганга үйрөнүшөт.Таяныч үлгүлөрдү колдонуп,ой жүгүртүү көндүмдөрү өнүгөт. Кептик: Ар түрдүү кесиптер жөнүндө сүйлөшүшөт. Текстти окуп,түшүнүп,суроолорго жооп беришет. Кептик үлгүлөр боюнча иштешет.Жазуу сабаттуулугу артат. Социо-маданий: Келечектеги кесибин тандоого багыт алышат.Топтордо,жуптарда бири-бири менен сылык мамиле түзүүгө көнүгүшөт.	**Көрсөткүчтөрү:** Окуучулар жаңы лексиканы тшүнүшөт. Аларды колдонуп сүйлөм түзө алышат. Тектти окуп ,анын маанисин түшүнүшөт. Текст боюнча суроолорго жооп бере алышат. Сүйлөмдөрдөгү калтырылып кеткен сөздөрдү мааниси боюнча туура жайгаштыра алышат. Азыркы учурда кайсы кесиптер эң керектүү экенин түшүнүшөт.
Сабактын жабдылышы: Слайд,суроолор жазылган карточкалар,проектор,ноутбук,ватман,маркер ж.б.	
Сабактын ыкмасы: Аңгемелешүү	
Сабактын тиби: Билимин жана билгичтиктерин калыптандыруу сабагы	
Сабактын жүрүшү: А**)**Уюштуруу мезгили Класста жагымдуу маанай түзүү. Баалоо критерийлери менен тааныштыруу. Б) Үй тапшырмасын текшерүү 57 беттеги 9- көнүгүү В) Жаңы сабак :	Окуучулар мугалимдин суроолоруна жооп беришет. Баалоо критерийлери менен таанышышат. Үй тапшырмасын айтып беришет.
Жаңы сабак: Балдар,слайдга көңүлүңөрдү бургула.Слайддан кимдерди көрдүңөр? Туура, ар кандай кесиптеги адамдарды ээ? Бүгүнкү сабагыбыздын темасы кандай болот деп ойлойсуңар?	Слайдды карап жаңы сабак эмне жөнүндө болорун божомолдошот.
Бүгүнкү сабагыбыздын темасы: Ар бир кесип ардактуу. **Кесипти билдирүүчү –чы мүчөсү.**	

Сабагыбыздын максаты: Ар кандай кесиптер жөнүндө сүйлөшөбүз.
“ Эң ардактуу кесип ”деген текстти окуп,түшүнөбүз.Суроолорго жооп беребиз.Текстти пайдаланып таблицаны толтурабыз.Ошондой эле азыркы убакта Кыргызстанга эң керектүү кесиптерди аныктайбыз.

Мугалимдин ишмердүүлүгү: | **окуучулардын ишмердүүлүгү:**

1.Балдар,кыргыз тилинде кесипти билдирүүчү сөздөр кайсы мүчөнүн жардамы менен жасалчу эле?

-чы мүчөсүнүн жардамы менен

Мисал келтиргилечи:

Слайддагы сүрөттөрдү карап жооп беришет
М: Куруу+чы= куруучу
Тигүү+чы=тигүүчү
Башкаруу+чы=башкаруучу

Короо шыпыруу+чы= короо

шыпыруучу

Дептерлерине жаздыруу жана ушу сөздөр менен оозеки сүйлөм түздүрүү.

2.Кимге кайсы кесип жагат? жөнүнд
Сүйлөшкүлө.
Кеп үлгүлөрүн пайдалангыла (слайд)
Класс менен бөлүшкүлө .

Жуптарда жаккан кесиптери жөнүндө сүйлөшүшөт.

3. Жаңы сөздөр менен иштөө:
Окуп,которуп,кээ бирлери менен сүйлөм түздүрүү.

4. 11- көнүгүү.
Тектти окутуп,ар бир топко суроолор жазылган карточка берилет.(Даярданууга 5 минут берилет)
Ар бир топ кеңешип, жоопторду ватманга жазып,презентациялашат.

1-топтун суроосу:
- **Майрамда балдар кимди көрүштү?**
- **Ал ким экен?**
- **Ал курган үйлөр кандай экен?**
- **Эмне үчүн ал улуу куруучу?**

2-топтун суроосу:
- **Тигүүчүнүн колунда эмнелер бар экен?**
- **Эмне үчүн ал тиккен кийимдер адамдарды сулуу жана келишимдүү көрсөтөт?**
- **Эмне үчүн башкаруучу илимпозго окшош?**
- **Ал башкарган мезгилде эмнелер өнүккөн?**
- **Адилеттүү мыйзамдар дегенди кандай түшүнөсүңөр?**

3-топтун суроосу:
- **Балдар дагы кимди көрүштү?Ал эмне кылат экен?**
- **Аны эмне үчүн улуу уста деп аташты?**
- **Силер да ушундай деп ойлойсуңарбы?**
- **Эмне үчүн ар бир адамга өз кесиби ардактуу?**

5. Эми “ Эң ардактуу кесип”деген текстти пайдаланып таблицаны толтургула.

Бул адам	**......**	**коноктордун бири айтты.**
.....	**катуу шамалга да,жер титирөөлөргө да**	**......... .**
.....	**адамдарды**	**......... .**
.....	**илимдер,соода-сатык,устачылык**	**өнүгүп жатат.**
.....	**.....**	**көрдүк .**
.....	**......**	**кубанышат,күн да жаркырап тие баштайт.**
Алар	**.......**	**жөнүндө айтып бердик.**

6. Азыркы учурда Кыргызстанда кайсы кесиптер эң керектүү? Эмне үчүн?

Кластер түздүрүү же кеп үлгүлөрүн колдонуп өз ойлорун айттыруу.

Мисалы : Мен ...деп ойлойм.
Биринчиден........
Экинчиден.........
Үчүнчүдөн.........
Демек,.............. .

7. Жыйынтыктоо:

Балдар,бүгүнкү сабакта силер эмнелерди үйрөндүңөр?

- Кесипти билдирүүчү –чы мүчөсүнүн сөздөргө туура уланышын
- Кимге кандай кесип жагары тууралуу сүйлөштүңөр.
- “ Эң ардактуу кесип”деген текстти окуп,түшүнүп,суроолорго жооп бердиңер.
- Текст боюнча таблицаны толтурдуңар.
- “Кыргызстанга керектүү кесиптер “деген темада кластер түздүңөр.

Демек .балдар ,силер бүгүнкү сабактан кандай жыйынтык чыгардыңар?

Ар бир кесип ардактуу.ар бир кесип керектүү экен ээ?

Үй тапшырмасы: 61беттеги   14-көнүгүү

Ар бириңер өз алдыңарча келечекте кайсы кесипке ээ боло турганыңар жөнүндө ата-энелериңер менен кеңешип,төмөнкү план боюнча айтып бергиле:

---Мен кайсы предметтерге кызыгам?

---Окуудан тышкары дагы эмнелерге кызыгам?

---Мендеги сапаттар кайсы кесипке ээ болууга жардам берет?

----Ата-энемдин мага берген кеңештери.